

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. staatssecretaris J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Ons kenmerk: LPBO140/HC/KK
Datum: 24 september 2009

Onderwerp: Competenties en bekwaamheidseisen
onderwijsondersteuners niveau 1 en 2

Geachte mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegenthart,

Op 14 december 2007 hebt u het Landelijk Platform Beroepen in het Onderwijs (verder: LPBO) gevraagd om voorstellen te doen voor de ontwikkeling van definitieve competentieprofielen en bekwaamheidseisen voor de onderwijsondersteuner op het eerste en tweede niveau (zie uw brief onder kenmerk AP/OKP/2007/52486).

Het LPBO heeft de Stichting Beroepskwaliteit Leraren en ander onderwijspersoneel (SBL) en Calibris gezamenlijk opdracht gegeven om deze competentieprofielen en bekwaamheidseisen te ontwikkelen. Aan deze ontwikkelopdracht heeft het LPBO de volgende voorwaarden gesteld:

- zoek aansluiting bij het vigerende ordeningskader voor bekwaamheidseisen van leraren;
- maak duidelijk onderscheid tussen de onderwijsondersteuner op het eerste en tweede niveau. Doe dat ook voor de onderwijsondersteuner op het tweede niveau en de leraar;
- zorg dat het ontwikkelproces voldoet aan de toetscriteria die het LPBO heeft opgesteld en die de staatssecretaris van OCW formeel heeft vastgesteld (zie uw brief met kenmerk DL/B/2008/6441).

Doel van deze brief

In deze brief maakt het LPBO zijn zienswijze kenbaar over de door SBL en Calibris ontwikkelde competentieprofielen en bekwaamheidseisen voor onderwijsondersteuners op beide niveaus, die als bijlage bij deze brief worden meegestuurd.

Oordeel van het LPBO

Het LPBO spreekt zijn appreciatie uit over de kwaliteit van het werk dat SBL en Calibris geleverd hebben. Er is zorgvuldig en in goede samenspraak met het LPBO gewerkt aan de opdracht, met inachtneming van de door het LPBO gestelde voorwaarden.

Aansluiting

De ontwikkelde competentieprofielen en bekwaamheidseisen voor de onderwijsondersteuners sluiten in hoge mate aan bij de zeven competenties die als ordeningskader zijn gebruikt voor het onderscheiden van bekwaamheidseisen voor leraren. Daarmee is een belangrijke stap gezet naar meer samenhang binnen de kwalificatiestructuur voor de onderwijsberoepen.

Onderscheid

Er zijn duidelijke onderscheidingen aangebracht, zowel tussen onderwijsondersteuners op het eerste en het tweede niveau als tussen de onderwijsondersteuner op het tweede niveau en de leraar. Aan dit onderscheid ligt een opvatting over de kern van het beroep van onderwijsondersteuner ten grondslag, die ook het onderscheid markeert tussen verschillende typen ondersteunende werkzaamheden binnen scholen.

De kern van het beroep van onderwijsondersteuner is omschreven als 'ondersteuning van de leraar bij pedagogisch-didactische werkzaamheden in het onderwijsleerproces'. Onderwijsondersteuners zijn beroepsbeoefenaren die merendeels pedagogisch-didactisch werken met lerende leerlingen. Door dit type werkzaamheden behoren onderwijsondersteuners tot de onderwijsberoepen en onderscheiden zij zich van andere ondersteunende medewerkers die binnen scholen (al dan niet met leerlingen) werken.

Het onderscheid tussen de twee niveaus van onderwijsondersteuning en tussen het tweede niveau en het beroep van de leraar is niet gelegen in een andere aard van werkzaamheden. Immers, zowel onderwijsondersteuners op de beide niveaus als leraren voeren pedagogisch-didactische werkzaamheden uit. Het onderscheid is gelegen in het *niveau* waarop deze werkzaamheden worden uitgevoerd. Deze niveauverschillen komen voort uit een andere mate van zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en complexiteit.

SBL en Calibris beschrijven en definiëren al deze niveauverschillen nauwkeurig. Dat levert een handzaam ordeningskader op dat de verschillen tussen de twee beroepen (onderwijsondersteuner en leraar) en tussen de twee niveaus van onderwijsondersteuning inzichtelijk maakt.

Toetscriteria

Het LPBO constateert dat de werkzaamheden van SBL en Calibris voldoen aan de gestelde toetscriteria. De verantwoording over het ontwikkelproces is deugdelijk en toont aan dat de competentieprofielen en bekwaamheidseisen in nauwe samenspraak met de beroepsgroep en andere relevante actoren tot stand zijn gekomen. Daarbij is zorgvuldig omgegaan met de grote variëteit binnen de beroepsgroep van onderwijsondersteuners. Zo is bijvoorbeeld ook instemming verkregen met het competentieprofiel en de bekwaamheidseisen van technisch onderwijsassistenten en leraarondersteuners bewegingsonderwijs en sport.

Conclusie

Het LPBO concludeert dat deze nieuw ontwikkelde competentieprofielen en bekwaamheidseisen een bruikbaar hulpmiddel zijn voor ordening en afbakening van onderwijsondersteunende werkzaamheden en daarbij behorende bekwaamheidseisen.

De competentieprofielen en bekwaamheidseisen leiden tot meer transparantie van de kwalificatiestructuur onderwijsberoepen. Zij dragen bij aan borging van het kwalificatieniveau van onderwijsondersteuners, bieden mogelijkheden tot doorgaande competentieontwikkeling en scheppen voorwaarden voor doorstroming. Zij bieden tevens een instrumentarium waarmee scholen kwaliteitseisen kunnen opstellen voor overige functionarissen met ondersteunende werkzaamheden die een relatie hebben met het onderwijsleerproces.

Het LPBO beveelt u dan ook aan om de bekwaamheidseisen voor beide niveaus van onderwijsondersteuning vast te stellen.

Namens het Landelijk Platform Beroepen in het Onderwijs,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hubert Coonen', with a horizontal line underneath.

Prof. dr. Hubert W.A.M. Coonen
Voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kitty Kwakman', with a horizontal line underneath.

Dr. Kitty Kwakman
Directeur

Aan dit briefadvies ligt een verantwoordingsdocument ten grondslag: *Projectrapport De onderwijsondersteuner. Kern van het beroep, competentieprofielen en bekwaamheidseisen niveau 1 en niveau 2*. Dit rapport kunt u vinden op www.lpbo.nl